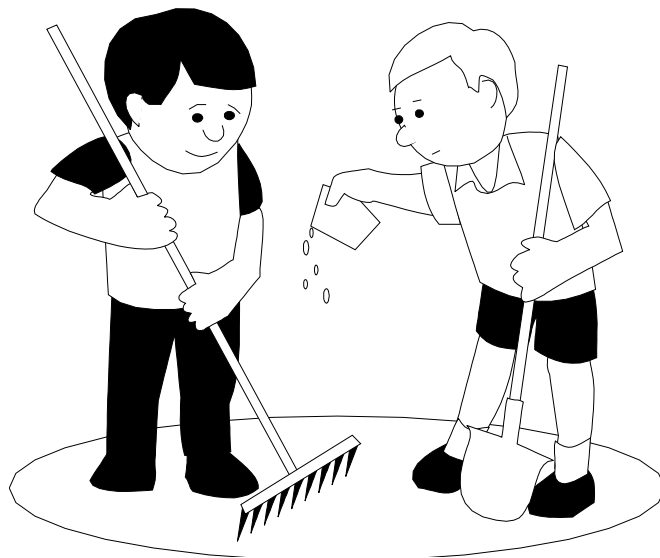

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ปี 2551 – 2553

ตำบลท่าตลาด อำเภอสามพราน

สำนักงานเกษตรอำเภอสามพราน

จังหวัดนครปฐม

บทที่ 1

โครงการพัฒนาชุมชน ตำบลท่าตลาด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

หลักการและเหตุผล

ราษฎรส่วนใหญ่ของประเทศมีอาชีพเกษตรกรรม รัฐบาลจึงได้พยายามมุ่งเน้นที่จะพัฒนาด้านการเกษตร โดยให้มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรแผนใหม่ไปสู่เกษตรกรเพื่อยกฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้ดีขึ้น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม แต่การพัฒนาการเกษตรที่ผ่าน ๆ มา ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย และความต้องการของเกษตรกรอย่างแท้จริง จึงมักเกิดช่องว่างระหว่างเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรอยู่เสมอ

ดังนั้นสำนักงานการเกษตรอำเภอสามพราน ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการพัฒนาด้านการเกษตรเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้ดีขึ้น จึงได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบลจัดทำโครงการพัฒนาชุมชน พร้อมทั้งหาแนวทางพัฒนาการเกษตรระดับตำบลขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบระบบการผลิตและการตลาดด้านการเกษตรของเกษตรกร
2. เพื่อจัดทำแนวทางพัฒนาการเกษตรที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และเกษตรกร
3. เพื่อนำแนวทางพัฒนาการเกษตรไปเสนอเป็นทางเลือกให้กับเกษตรกรต่อไป

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เกษตรกรได้รับความรู้ในการผลิตพืชที่เหมาะสม
2. เกษตรกรทราบกลไกของตลาดเพื่อเป็นแนวทางในการผลิต
3. เกษตรกรมีทางเลือกที่หลากหลาย ลดความเสี่ยงในด้านการผลิต

พื้นที่เป้าหมาย

ตำบลท่าตลาด จำนวน 10 หมู่บ้าน

ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ 2551 – 2553

งบประมาณที่ใช้และแหล่งที่มา

เงินอุดหนุน จากกรมส่งเสริมการเกษตร

ผู้รับผิดชอบ

สำนักงานเกษตรอำเภอสามพราน, ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท่าตลาด องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตลาด

บทที่ 2

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมของชุมชน

2.1 ข้อมูลทางกายภาพ

2.2.1 สภาพที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลท่าตลาด ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอสามพราน แบ่งการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน มีพื้นที่ทั้งหมดของตำบล จำนวน 6,589 ไร่ หรือ 10.54 ตารางกิโลเมตร มีพื้นที่ติดต่อกับข้างเคียงดังนี้

ทิศเหนือ	จด	ตำบลหอมเกร็ด , ตำบลทรงคนอง
ทิศตะวันออก	จด	ตำบลไร่จิง
ทิศใต้	จด	ตำบลยายชา
ทิศตะวันตก	จด	ตำบลคลองใหม่

2.1.2 สภาพภูมิประเทศ

ตำบลท่าตลาด มีพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มเรียบริมแม่น้ำท่าจีน มีคลองธรรมชาติรับน้ำจากแม่น้ำท่าจีน เพื่อใช้ในการเกษตรในพื้นที่ของเกษตรกร

2.1.3 แหล่งน้ำและทางน้ำ

ตำบลท่าตลาด มีพื้นที่อยู่ในเขตรับฝัดของระบบชลประทานเขตภาษีเจริญ มีคลองธรรมชาติและที่ขุดขึ้นรับน้ำจากแม่น้ำท่าจีนสู่พื้นที่จำนวน 22 สาย

2.1.4 เส้นทางคมนาคม

- ถนนลูกรัง	2	สาย
- ถนนลาดยาง	5	สาย
- ถนนคสล.	8	สาย
- ถนนดิน	-	สาย

2.1.5 ข้อมูลชุดดิน, ความเหมาะสมของดินและคุณภาพของดิน

พื้นที่ตำบลท่าตลาด ประกอบด้วยชุดดิน 2 ชุด คือ ดินชุดธนบุรีและดินชุดบางเลน สมรรถนะของดิน ดินชุดธนบุรี อยู่ในพื้นที่หมู่ 1-10 เนื้อที่ประมาณ 90 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่ทั้งหมด

- มีความลาดชัน 1 % เป็นดินลึก ระบายน้ำค่อนข้างดี น้ำซึมได้ดีปานกลาง มีการไหลบ่าของน้ำบนดินช้า ระบายน้ำใต้ดินลึก 50 – 70 ซม. ดินบนลึก 40 – 70 ซม. ดินเหนียว, เหนียวปนทรายแป้ง สีพื้นเป็นสีน้ำตาล มีค่า pH 5.5 – 6.5 ดินล่างสีพื้นเป็นสีเทา, เทาปนเขียวมะกอก มีค่า pH 8.0 – 8.5

- จากผลการวิเคราะห์ทางเคมีดินชุดนี้มีปริมาณธาตุอาหาร, แร่ธาตุปานกลางและมีคุณสมบัติทางกายภาพดี เนื่องจากการขุดดินยกร่องทำให้การเกาะตัวไม่แน่นเกินไป การซึมของน้ำและอากาศค่อนข้างสะดวก

ดินชุดบางเลน อยู่ในพื้นที่ตอนบนของหมู่ 9 บางส่วน เนื้อที่ประมาณ 10 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่ทั้งหมด

- มีความลาดชัน 0 – 1 % เป็นดินลึก การระบายน้ำเร็ว น้ำซึมผ่านได้ช้าทุกชั้น มีการไหลบ่าของน้ำผิวดินช้า ระดับน้ำใต้ดินต่ำกว่า 120 ซม. ดินบนลึกไม่เกิน 30 ซม. เป็นดินสีเทาเข้มดำ มีจุดประสีน้ำตาลเหลืองปนแดง pH 6.5 – 7.0 ดินล่างเป็นดินเหนียว สีพื้นเทาจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง pH 8.0

- จากผลการวิเคราะห์ทางเคมี ดินชุดนี้มีแร่ธาตุอาหารธรรมชาติสูง

2.1.6 ระบบสาธารณูปโภค

- ไฟฟ้า มีไฟฟ้าใช้ คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์
- น้ำบาดาล มีบ่อบาดาล และหอดัก คลส. จำนวน 10 แห่ง

2.1.7 ภัยธรรมชาติ

- น้ำท่วมพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมถึง หมู่ที่ 7, 8, 9
- น้ำเค็ม ที่ผ่านมายังเป็นปัญหาไม่รุนแรง

2.2 ข้อมูลด้านชีวภาพ

2.1.1 พันธุ์พืชที่ปลูก/พันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ

ด้านพืช

- ฝรั่ง - พันธุ์ แป้นสีทอง, กลมสาดี, ไทยโบราณ
- กล้วยไม้ - พันธุ์ สกุหลาวลูกผสมและออร์คิดเยี่ยม
- ชมพู่ - พันธุ์ ทับทิมจันทร์
- มะนาว - พันธุ์ แป้น
- มะม่วง - พันธุ์ ฟ้าลั่น, น้ำดอกไม้, เขียวเสวย
- มะพร้าวอ่อน - พันธุ์ หอมก้านจิบ, ผลกลม

ด้านปศุสัตว์

- ส่วนใหญ่เลี้ยง โคเนื้อ, สุกร, ไก่ไข่, ไก่พื้นเมือง

ด้านประมง

- มีการเลี้ยงปลาแรด, ปลานิล, ปลาดุก

2.2.2 การใช้ดิน

ข้อมูลพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลท่าตลกด

หมู่ที่	ฝรั่ง (ไร่)	มะพร้าวอ่อน (ไร่)	ชมพู่ (ไร่)	มะนาว (ไร่)	มะม่วง (ไร่)	ส้มโอ (ไร่)
1	41	12	35	10	9	-
2	70	1	11	-	-	-
3	3	12	-	-	14	-
4	-	15	-	-	3	-
5	10	8	17	1	2	-
6	4	42	-	-	-	12
7	16	18	1	10	-	73
8	57	55	10	19	3	126
9	98	32	22	4	5	6
10	104	28	14	8	29	-
รวม	403	223	110	52	65	217

2.2.3 ปฏิทินกิจกรรมในการดูแลปลูกพืช

ชนิดพืช	ม.ค. ก.พ. มี.ค.	เม.ย. พ.ค.	มิ.ย. ก.ค. ส.ค. ก.ย. ต.ค. พ.ย. ธ.ค.
ฝรั่ง	ใส่ปุ๋ยคอกปีละ 1 ครั้ง	ปุ๋ยเคมีเดือนละ 1 ครั้ง	พ่นสารเคมี 10-15 วัน/ครั้ง เก็บเกี่ยวทุก 10 วัน
ชมพู่	ใส่ปุ๋ยคอกปีละ 1 ครั้ง	ใส่ปุ๋ยเคมีเดือนละ 1 ครั้ง	พ่นสารเคมีทุก 10-15 วัน
มะม่วง	เก็บเกี่ยว	ตัดแต่งกิ่ง	การดูแลรักษาออกดอกติดผล
มะนาว	ใส่ปุ๋ยคอกปีละ 1 ครั้ง	ปุ๋ยเคมีเดือนละ 1 ครั้ง	พ่นสารเคมีทุก 10 – 15 วัน
กล้วยไม้	พ่นสารเคมีทุก 10 – 15 วัน	ปุ๋ยเคมีเดือนละ 1 ครั้ง	พ่นสารเคมีทุก 10 – 15 วัน
มะพร้าวอ่อน	ใส่ปุ๋ยคอกปีละ 2 ครั้ง	ปุ๋ยเคมี ปีละ 2 ครั้ง	เก็บเกี่ยวทุก 25 – 30 วัน

2.2.4 เทคโนโลยีการผลิตของเกษตรกร

กล้วยไม้

พันธุ์	สกุลหวายลูกผสม และสกุลออซิเดียม
การปลูก	ใช้หน่อ และต้นตา อัตรา 12,000 ต้น/ไร่
การใช้ปุ๋ย	ช่วงเล็กใช้ปุ๋ยเกรด สูตร 30-20-10 ช่วงใหญ่ใช้สูตร 20-20-20 และช่วงออกดอกใช้สูตร 10-40-10, 15-52-13 หรือ 10-20-30 โดยใช้อัตรา 30-40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่น 5-7 วัน/ครั้ง
ศัตรูพืช	โรคแอนแทรกคโนส, ราดำ, เพลี้ยไฟ, ไร, หนอนผีเสื้อ, แมลงวันดอกกล้วยไม้
การป้องกันกำจัด	สารเคมีที่ใช้ แมนโคเซป, แคปเทน, คาร์เบนดาซิม, เมโทมิล, ไซเปอร์เมทรีน, คลอไพริฟอส, อะบาเม็กติน
ผลผลิต	ให้ผลผลิตมากช่วง ม.ค., ก.พ., มี.ค. และ ก.ย., ต.ค., พ.ย. เฉลี่ย 60,000 – 80,000 ช่อ/ไร่/ปี
การขาย	บริษัทผู้ส่งออกมารับซื้อ โดยกำหนดดอกบานประมาณ 5-7 ดอก/ช่อ ราคาช่อละ 1-2 บาท ส่วนไม้ที่ตกเกรด เกษตรกรจะนำไปขายที่ปากคลองตลาด

ฝรั่ง

ฤดูปลูก	ปลูกตลอดปี แต่ที่นิยมปลูกกันมากจะเป็นช่วงต้นฤดูฝน
พันธุ์	กลมสาเล่, เป็นสีทอง, ไทยโบราณ
การปลูก	ปลูกเป็นร่องสวน โดยใช้กิ่งชำ หรือกิ่งตอน อัตรา 100-150 กิ่ง/ไร่ ระยะการปลูก ร่องละ 1 แถว ระยะระหว่างต้น 2-3 เมตร
การใส่ปุ๋ย	- ปุ๋ยคอกใส่ 1,000 กก./ไร่/ปี โดยแบ่งใส่ 2 ครั้ง - ปุ๋ยเคมี ใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15, 16-16-16, 13-13-21 ใส่ 1-2 เดือน/ครั้ง ๆ ละ 50-60 กก./ไร่
ศัตรูพืช	แมลงวันผลไม้, โรคแอนแทรกคโนส, โรคต้นและกิ่งแห้งตาย, โรครากปม
การป้องกันกำจัด	ใช้ถุงพลาสติกและกระดาษห่อผล ใช้สารเคมี มาลาไซออน, คลอไพริฟอส, เมโทมิล, ไซเปอร์เมทรีน, คาร์เบนดาซิม
ผลผลิต	เฉลี่ย 5,500 กก./ไร่/ปี (ไม่แยกเกรด)
การขาย	ขายให้กับพ่อค้าคนกลาง ซึ่งเป็นพ่อค้าท้องถิ่น และพ่อค้าต่างจังหวัด ประมาณ 90 % ส่วนอีก 10 % เกษตรกรนำไปขายส่งในตลาดกรุงเทพมหานคร ราคาเฉลี่ยตลอดปี 7-10 บาท/กก.

ชมพู

ฤดูปลูก	ปลูกตลอดปี แต่ที่นิยมปลูกกันมากจะเป็นช่วงต้นฤดูฝน
พันธุ์	ทับทิมจันทร์
การปลูก	ปลูกเป็นร่องสวน โดยใช้กิ่งชำ หรือกิ่งตอน อัตรา 60-70 กิ่ง/ไร่ ระยะการปลูก ร่องละ 1 แถว ระยะระหว่างต้น 3-4 เมตร
การใส่ปุ๋ย	- ปุ๋ยคอกใส่ 1 ครั้ง อัตรา 1,000 กก./ไร่/ปี - ปุ๋ยเคมี ใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15, 16-16-16, 13-13-21 ใส่ช่วงระยะให้ผล อัตรา 30-50 กก./ไร่/ครั้ง ช่วง 1-2 เดือน/ครั้ง
ศัตรูพืช	โรคแอนแทรกโนส, ผลร่วง, แมลงวันผลไม้, หนอนเจาะผล
การป้องกันกำจัด	ใช้สารเคมีพวก อะบาเม็กติน, เมโทมิล, ไซเบอร์เมทริน คาร์เบนดาซิม, แมนโคเซป
ผลผลิต	เฉลี่ยตลอดปี 3,500 - 4,500 กก./ไร่/ปี
การขาย	ส่วนใหญ่ขายให้พ่อค้าท้องถิ่น และพ่อค้าต่างจังหวัด ราคาเฉลี่ย ตลอดปี 15 -25 บาท/กก.

มะม่วง

ฤดูปลูก	ช่วงต้นฤดูฝน
พันธุ์	ฟ้าลั่น, เขียวเสวย, น้ำดอกไม้, โชคอนันต์, หนองแซง
การปลูก	ปลูกตามร่องสวน และตามคันสวน โดยใช้กิ่งทาบ ระยะระหว่างต้น 4-5 เมตร
การใส่ปุ๋ย	ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 หรือ 16-16-16 ปุ๋ยคอกใส่ปีละ 1 ครั้ง
ศัตรูพืช	แมลงวันผลไม้, หนอนกัดกินใบ, โรคแอนแทรกโนส, ราดำ, เพลี้ยจักจั่น
การป้องกันกำจัด	ใช้สารเคมีพวก ไซเบอร์เมทริน, อะบาเม็กติน, คาร์เบนดาซิม
ผลผลิต	เฉลี่ย 1,500 กก./ไร่/ปี
การขาย	ขายให้พ่อค้าท้องถิ่น ราคา 15-50 บาท (แล้วแต่นิคมพันธุ์)

มะพร้าวอ่อน

ฤดูปลูก	ช่วงต้นฤดูฝน
พันธุ์	หอมก้นจิบ, ผลกลม
การปลูก	ส่วนใหญ่ปลูกตามคันสวน ระยะระหว่างต้น 6 - 7 เมตร

การดูแลรักษา	ส่วนใหญ่ปล่อยตามธรรมชาติ
ผลผลิต	เฉลี่ย 3,500 กก./ไร่/ปี
การขาย	ขายพ่อค้าท้องถิ่น ราคา 1.5-2.50 บาท (แล้วแต่ชนิดพันธุ์)

มะนาว

ฤดูปลูก	ช่วงต้นฤดูฝน
พันธุ์	แป้น, หนั่ง
การปลูก	ปลูกเป็นร่องสวน ใช้กิ่งพันธุ์ อัตรา 60-70 ต้น/ไร่ โดยปลูกร่องละ 1 แถว ระยะระหว่างต้น 3-4 เมตร
การใส่ปุ๋ย	ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15, 16-16-16 ปุ๋ยคอกใส่ปีละ 1 ครั้ง
ศัตรูพืช	โรคแคงเกอร์, หนอนชอนใบ
การป้องกันกำจัด	ใช้สารเคมีพวก อะบาเม็กติน, ไซเปอร์เมทริน, เมโทมิล, คอปเปอร์ ออกซิคลอไรด์, แคปแทน
ผลผลิต	ให้ผลเฉลี่ย 80,000-12,000 ผล/ไร่/ปี
การขาย	ขายให้พ่อค้าท้องถิ่น ราคาเฉลี่ย 0.30-1.00 บาท/ผล

2.2.5 ปริมาณผลผลิตรวมทั้งตำบล

ฝรั่ง	ผลผลิต	2,216	ตัน/ปี	มูลค่า	17.73	ล้านบาท
กล้วยไม้	ผลผลิต	5,360,000	ช่อ/ปี	มูลค่า	8.04	ล้านบาท
ชมพู	ผลผลิต	275	ตัน/ปี	มูลค่า	4.13	ล้านบาท
มะนาว	ผลผลิต	260	ตัน/ปี	มูลค่า	1.56	ล้านบาท
มะม่วง	ผลผลิต	97	ตัน/ปี	มูลค่า	1.46	ล้านบาท
มะพร้าวอ่อน	ผลผลิต	780	ตัน/ปี	มูลค่า	1.56	ล้านบาท
ส้มโอ	ผลผลิต	325	ตัน/ปี	มูลค่า	9.76	ล้านบาท

2.3 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

2.3.1 ขนาดการถือครองที่ดิน

- เกษตรกรมีที่ดินทำกินเฉลี่ยครอบครัวละ 8 ไร่

2.3.2 สิทธิในที่ดินทำกิน

- ของตนเอง 162 ครัวเรือน
- ของตนเองและเช่าเพิ่ม 11 ครัวเรือน
- เช่าผู้อื่น 55 ครัวเรือน

2.3.3 จำนวนแรงงาน

เกษตรกรมีแรงงานเฉลี่ย 3 คน ต่อ 1 ครอบครัว

2.3.4 ต้นทุนการผลิตทางการเกษตร

รายการ	ฝรั่ง	ชมพู	มะนาว	มะม่วง	มะพร้าว อ่อน	กล้วยไม้
1. ค่าเตรียมดิน	300	300	300	300	300	80,000
2. ค่าพันธุ์	600	700	600	600	600	60,000
3. ค่าปุ๋ยคอก	1,000	1,000	1,000	1,000	-	-
4. ค่าปุ๋ยเคมี	3,800	3,500	3,200	1,500	-	18,000
5. ค่าสารเคมี	2,500	2,500	3,000	2,000	-	15,000
6. ค่าเก็บเกี่ยว	1,200	1,200	1,200	500	2,500	1,200
7. ค่าแรงงาน	3,000	3,000	3,000	2,000	-	3,500
8. ค่าเบ็ดเตล็ด	2,000	2,000	2,000	1,000	500	1,500
9. ค่าเช่าที่ดิน	800	800	800	800	800	800
รวมต้นทุน /ไร่ (บาท)	15,200	15,000	15,100	9,700	4,700	180,000
ผลผลิตเฉลี่ย (กก.)	5,000	2,500	6,000	1,500	3,500	80,000 ช่อ
ราคาขาย/หน่วย (บาท)	7	15	6	15	2	1.50
รายได้/ไร่ (บาท)	35,000	37,500	36,000	22,500	7,000	120,000
ผลตอบแทน/ไร่ (บาท)	19,800	22,500	20,900	12,800	2,300	ปีแรกยังไม่มี ปีต่อไปรายได้ลบ ต้นทุน โดยหักค่าเตรียมดิน

2.3.5 การรวมกลุ่มเกษตรกรและเงินทุนของกลุ่ม

1. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมี 1 กลุ่มคือ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรท่าตลาดร่วมใจ มีสมาชิก 25 คน มีเงินทุน 106,000 บาท
2. กลุ่มกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร 1 กลุ่ม มีสมาชิก 75 คน

2.3.6 วิธีการตลาด

ผลไม้-พืชผัก	- พ่อค้าท้องถิ่นรับซื้อ 80 %
	- ส่งขายในตลาดกรุงเทพฯ 10 %
	- ส่งขายในตลาดนครปฐม 10 %
กล้วยไม้	- บริษัทผู้ส่งออกมารับซื้อ 60 %
	- ส่งขายในตลาดกรุงเทพฯ 40 %

2.4 ข้อมูลด้านสังคม

2.4.1 จำนวนประชากรและครัวเรือน

- ประชากรทั้งหมด	12,265 คน
ชาย	5,924 คน
หญิง	6,341 คน
- ครัวเรือนทั้งหมด	5,889 ครัวเรือน
- ครัวเรือนเกษตร	228 ครัวเรือน

2.4.2 พื้นที่และสภาพการถือครอง

- พื้นที่ทั้งหมด	6,589 ไร่
- พื้นที่ทำการเกษตร	1,679 ไร่
นาข้าว	45 ไร่
ไม้ผล-ไม้ยืนต้น	1,069 ไร่
ไม้ดอก-ไม้ประดับ	67 ไร่
พืชผัก	76 ไร่
การเกษตรอื่น ๆ	218 ไร่

2.4.3 การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา	1	แห่ง
- โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	1	แห่ง
- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	2	แห่ง

2.4.3 สถาบันและองค์การทางศาสนา

- วัด	1	แห่ง
- ศาลเจ้า	1	แห่ง

2.4.4 การสาธารณสุข

- สถานีอนามัยประจำตำบล	1	แห่ง
- สถานพยาบาลเอกชน	1	แห่ง
- ที่ขายยาแผนปัจจุบัน	1	แห่ง
- อัตราการมีและการใช้ส้วมรดน้ำ	100	เปอร์เซ็นต์

2.4.5 สภาพทางสังคม

วิธีการดำเนินชีวิตของเกษตรกร

1. สภาพความเป็นอยู่ ส่วนใหญ่มีความเป็นอยู่ที่ดี มีร้านค้าสำหรับขายเครื่องอุปโภค บริโภค ในตำบลและมีตลาดนัดเกือบทุกวัน สภาพบ้านเรือนของชาวบ้านส่วนใหญ่จะปลูกบ้านคอนกรีตครึ่งไม้ สำหรับเกษตรกรที่ทำนาส่วนใหญ่จะปลูกเป็นไม้ชั้นเดียว คล้ายโรงเรือนเก็บผลผลิตซึ่งอาศัยได้ด้วย มีเครื่องอำนวยความสะดวก เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น พัดลม วิทยุเทป ตามสมควร ส่วนน้ำที่ใช้อุปโภค บริโภค ใช้น้ำประปามีการรองรับน้ำฝนใต้อ่างไว้สำหรับดื่ม มีคลองส่งน้ำเข้าถึงสวน สามารถทำการเพาะปลูกได้ตลอดปี

2. ค่านิยม ความเชื่อถือ ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีเชื้อสายจีน นับถือศาสนาพุทธ ฉะนั้นจึงมีประเพณีต่าง ๆ เช่น ตรุษจีน สารทจีน งานบวชนาค เข้าพรรษา ออกพรรษา สงกรานต์ ลอยกระทง นอกจากนี้ยังมีความเชื่อพระภูมิเจ้าที่อีกด้วย

3. การแต่งกาย เกษตรกรจะแต่งกายตามสมัยนิยมปกติทั่วไป แต่เวลาทำงานผู้ชายนิยมนุ่งกางเกงขาก๊วยสีน้ำเงิน สวมเสื้อแขนยาว สำหรับผู้หญิงนิยมนุ่งผ้าถุง หรือกางเกงขายาว สวมเสื้อแขนยาว และใช้ผ้าคลุมศีรษะ ใบหน้าและสวมหมวก

2.4.6 ผู้นำ

1. ประเภทของผู้นำ

- ผู้นำทางการที่สำคัญ คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน เกษตรกรผู้นำ ประธานกลุ่มเกษตรกร เกษตรตำบล ครู สาธารณสุขตำบล

- ผู้นำไม่เป็นทางการ คือ พระ เกษตรกรผู้ประสบความสำเร็จในด้านอาชีพการ

เกษตร

2. บทบาทผู้นำ

เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และสามารถชักจูงเกษตรกรทั่วไปให้ปฏิบัติตามผู้นำ และแจ้งข่าวสารของทางราชการและส่วนรวม

บทที่ 3

สถานการณ์ของชุมชน

3.1 ปัญหาของชุมชน

ด้านกายภาพ	ด้านชีวภาพ	ด้านเศรษฐกิจ	ด้านสังคม
- น้ำใช้ในการเกษตร เน่าเสียในบางฤดู - ดินขาดการปรับปรุง โครงสร้าง - คิวไฟจากโรงงาน ในหมู่บ้าน ระบาย ทำลายมลภาวะทาง อากาศ	- โรคแมลงระบาด ในสวนผลไม้ - สารพิษตกค้างในผล ผลิตการเกษตร - ผลไม้ยังไม่มีความ ที่ตลาดต้องการ	- ผลผลิตเกษตร ราคาตกต่ำ - ปัจจัยการผลิต ราคาแพง - ขาดแหล่งเงินทุน ในการดำเนินงาน - พื้นที่การเกษตรมี จำกัดไม่สามารถ ขยายพื้นที่ได้	- เกษตรกรยังขาดการรวม กลุ่มกันผลิตทางการ เกษตร - ประชาชนติดยาเสพติด - ประชาชนติดการพนัน - การลักขโมยภายใน หมู่บ้าน

ลำดับความสำคัญของปัญหา

1. ราคาผลผลิตเกษตรตกต่ำ
2. โรคแมลงระบาดในสวนผลไม้
3. ปัจจัยการผลิตราคาแพง
4. น้ำในการเกษตรเน่าเสีย
5. เกษตรกรยังขาดการรวมกลุ่มกันผลิต
6. สภาพดินขาดการปรับปรุงโครงสร้าง
7. ผลไม้ยังขาดการปรับปรุงคุณภาพ
8. มีสารพิษตกค้างในผัก-ผลไม้

3.2 ศักยภาพของชุมชน

- พื้นที่อยู่ใกล้ตลาดในกรุงเทพฯ และ โรงงานแปรรูปผลผลิตในพื้นที่
- สภาพพื้นที่มีความเหมาะสมในการปลูกไม้ผลไม้อื่นต้น
- สภาพดินมีความอุดมสมบูรณ์ดี ถ้ามีการปรับโครงสร้างดินให้เหมาะสม
- แรงงานในการเกษตรส่วนใหญ่ใช้แรงงานในครัวเรือน จึงมีปัญหาน้อย

3.3 วิสัยทัศน์ของชุมชน

3.3.1 ฝันของบุคคล

1. อยากขายผลผลิตได้ราคาแพง
2. อยากมีรายได้จากเกษตรต่อเนื่องตลอดทั้งปี
3. อยากให้ปัจจัยการผลิตมีคุณภาพดีราคาถูก

3.3.2 ฝันของชุมชน

1. อยากให้ผลผลิตมีคุณภาพและขายได้ราคาแพง
2. ให้มีหน่วยงานควบคุมดูแลเรื่องตลาดผลผลิตการเกษตร
3. ให้ทางราชการควบคุมคุณภาพปัจจัยการผลิตและราคาให้ถูกลง
4. ให้ทางการควบคุมการปล่อยน้ำเสียของโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ให้เข้มงวดกว่านี้

3.3.3 ฝันที่เป็นไปได้

1. เป็นแหล่งผลิตไม้ผลที่มีคุณภาพ
2. เป็นแหล่งผลิตไม้ผลที่ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างสำหรับผู้บริโภคและผู้ผลิต
3. ปรับปรุงทรัพยากรในการผลิตทางการเกษตรให้สามารถใช้ได้ยั่งยืน
4. มีการใช้เทคโนโลยีชีวภาพในการลดต้นทุนการผลิต

บทที่ 4

สังเคราะห์ข้อมูล

4.1 ประวัติการประกอบอาชีพของชุมชน

ตำบลคลองใหม่เดิมเกษตรกรมีอาชีพทำนา แต่เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ประสบปัญหาน้ำท่วม และน้ำเค็มในช่วงฤดูแล้งอยู่เป็นประจำ เกษตรกรจึงมีการขุดพื้นที่นากร่องเป็นสวนและมีการปลูกพืชผักในช่วงแรก และจะปลูกไม้ผลแซมลงไป จึงทำให้ในปัจจุบันพื้นที่ทำนาเกือบหายไปจากพื้นที่หมดแล้ว เนื่องจากทำสวนมีรายได้ดีกว่าการทำนา

4.2 ลักษณะของการผลิต เทคนิค ระบบ

เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกพืชไม้ผลอย่างเดียวนั้น 1 แปลง โดยรอบ ๆ คั้นล้อมปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น คือ มะพร้าวอ่อน, มะม่วง, ขนุน และกล้วย ในร่องสวนมีการเลี้ยงปลา เพื่อให้ช่วยกำจัดวัชพืชน้ำ เช่น จอก แหน และสาหร่าย ซึ่งเป็นอุปสรรคในการให้น้ำแก่ต้นไม้ ส่วนการให้น้ำจะใช้ระบบปั้มน้ำใส่เรือลอยในร่องสวนจะสูบน้ำขึ้นบนหลังร่อง

4.3 ปัจจัยเงื่อนไขในการผลิต ผลตอบแทนที่ได้

ส่วนใหญ่ไม่มีเงื่อนไขข้อตกลงในการผลิต แต่ปัญหาที่ต้องรับภาระในเรื่องราคา ปัจจัยการผลิตที่สูงจากเดิม ทำให้ผลตอบแทนที่ได้จากการผลิตน้อยลง

4.4 แผนการผลิต

- ส่งเสริมให้เกษตรกรเพิ่มผลผลิตอย่างมีคุณภาพ
- ลดต้นทุนการผลิต โดยหันมาใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นแทน
- ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อลดความเสี่ยงในเรื่องของราคาผลผลิต
- ส่งเสริมการปลูกพืชหมุนเวียน เพื่อลดการระบาดของโรค-แมลง

4.5 แผนการถ่ายทอดและเผยแพร่เทคโนโลยี

- ถ่ายทอดความรู้การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย
- ถ่ายทอดความรู้การป้องกันกำจัดศัตรูไม้ผล โดยวิธีผสมผสาน
- ถ่ายทอดความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน
- ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตพืชให้ปลอดภัยและได้มาตรฐาน

บทที่ 5

แนวทางการพัฒนาชุมชน

ปัญหาและแนวทางการแก้ไข

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข
1. ผลผลิตการเกษตรราคาตกต่ำ	<ul style="list-style-type: none">- จำนวนผลผลิตที่มาก- ผลผลิตไม่มีคุณภาพ- ถูกเอาเปรียบจากพ่อค้า	<ul style="list-style-type: none">- ส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน- ถ่ายทอดความรู้การปรับปรุงคุณภาพผลผลิต- รวมกลุ่มกันขายผลผลิต
2. ปัจจัยการผลิตราคาสูง	<ul style="list-style-type: none">- เกษตรกรขาดความรู้การใช้ปุ๋ย, สารเคมีอย่างถูกวิธี- ถูกการเอาเปรียบจากผู้ขาย	<ul style="list-style-type: none">- ถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง- แนะนำส่งเสริมการผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง- การถ่ายทอดความรู้การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน- รวมกลุ่มกันซื้อ
3. โรค-แมลงระบาดในสวนผลไม้	<ul style="list-style-type: none">- สภาพดินขาดการปรับปรุง- ปลูกพืชชนิดเดียวซ้ำที่เดิม นาน ๆ- โรค-แมลง ดื้อยา	<ul style="list-style-type: none">- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน- ปลูกพืชหมุนเวียน- ถ่ายทอดความรู้การป้องกันกำจัดโรค-แมลงในไม้ผลโดยวิธีผสมผสาน
4. น้ำใช้ในการเกษตรเน่าเสีย	<ul style="list-style-type: none">- ขาดการควบคุมดูแลจากผู้รับผิดชอบ- คูคลองตื้นเขินและมีวัชพืชมก	<ul style="list-style-type: none">- แจ้งหน่วยงานที่กำกับดูแลให้แก้ไข- พัฒนาแหล่งน้ำคูคลอง
5. สารเคมีตกค้างในผัก-ผลไม้	<ul style="list-style-type: none">- มีการใช้สารเคมีมาก- ใช้สารเคมีไม่ถูกวิธี	<ul style="list-style-type: none">- ส่งเสริมการใช้สารสกัดชีวภาพและพืชสมุนไพรกำจัดโรคแมลง

แผนพัฒนาการเกษตร

โครงการ/กิจกรรม	วิธีดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	แหล่งงบประมาณ	พ.ท.เป้าหมาย
1. จัดอบรมการปฏิบัติดูแลรักษาสวนผลไม้	- จัดอบรม - ทำแปลงสาธิต - ศึกษาดูงาน	ศูนย์ถ่ายทอดฯ สนง.เกษตรอำเภอ	อบต.	หมู่ 1-10
2. จัดอบรมเรื่องการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง และปลอดภัย	- จัดอบรม เกษตรกร	ศูนย์ถ่ายทอดฯ สนง.เกษตรอำเภอ	อบต.	หมู่ 1-10
3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน	- จัดอบรม - ศึกษาดูงาน	- ศูนย์ถ่ายทอดฯ - สนง.เกษตรอำเภอ - พัฒนาที่ดินจังหวัด	อบต.	หมู่ 1-10
4. จัดอบรมการทำบัญชีฟาร์ม	- จัดอบรม	- ศูนย์ถ่ายทอดฯ - สนง.เกษตรอำเภอ - สนง.ตรวจบัญชีจังหวัด	กษ.จังหวัด	หมู่ 1-10

โครงการ / กิจกรรม

โครงการ	ป้องกันกำจัดโรคและแมลงในสวนผลไม้
ผู้รับผิดชอบ	ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท่าตลาด
หลักการและเหตุผล	เพื่อถ่ายทอดความรู้เรื่องโรครากปม, การป้องกันกำจัดแมลงวันผลไม้ในสวนผลไม้
วัตถุประสงค์	เพื่อแก้ไขปัญหาโรครากปม และแมลงวันผลไม้
เป้าหมาย	เกษตรกรผู้ปลูกไม้ผล จำนวน 50 ราย
พื้นที่ดำเนินการ	หมู่ที่ 1 – 10 ตำบลท่าตลาด
ระยะเวลา	ปีงบประมาณ 2551 – 2553 ช่วง เดือนมีนาคม ถึง พฤษภาคม
แผนการดำเนินงาน	จัดอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร ปี ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 50 ราย
วิธีดำเนินการ	คัดเลือกเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลและมีปัญหาในเรื่อง โรคและแมลงระบาดในพื้นที่ และจัดถ่ายทอดความรู้ตามระบบโรงเรียนเกษตรกร
การบริหารโครงการ	ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท่าตลาด
งบประมาณ	เงินอุดหนุนจาก อบต. ท่าตลาด ปีละ 10,000 บาท ต่อเกษตรกร 50 ราย เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าอาหารและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดอบรม

ผลตอบแทนของโครงการ / กิจกรรม

ผลตอบแทนโดยตรง

- เกษตรกรรู้จักวิธีป้องกันกำจัดโรครากปมและแมลงวันผลไม้
- สามารถแก้ปัญหาในการผลิตทางการเกษตรที่ทำอยู่ได้สำเร็จ
- เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

ผลตอบแทนทางอ้อม

- เกษตรกรมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
- ช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น
- เสริมธุรกิจของครอบครัวและประเทศชาติดีขึ้น

โครงการ	ผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ
ผู้รับผิดชอบ	ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท่าตลาด
หลักการและเหตุผล	เพื่อถ่ายทอดความรู้ เรื่องเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP) สำหรับพืช
วัตถุประสงค์	เพื่อส่งเสริมการผลิตพืชให้ได้ผลผลิตที่ปลอดภัยจากสารพิษ ,ปลอดศัตรูพืช และให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด
เป้าหมาย	เกษตรกรผู้ปลูกไม้ผล จำนวน 35 - 50 ราย
พื้นที่ดำเนินการ	หมู่ที่ 1 – 10 ตำบลท่าตลาด
ระยะเวลา	ปีงบประมาณ 2551 – 2553 ช่วง เดือนมีนาคม ถึง พฤษภาคม
แผนการดำเนินงาน	จัดอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร ปี ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 1 กลุ่ม ๆละ 35- 50 ราย
วิธีดำเนินการ	คัดเลือกเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลในพื้นที่ตามจำนวนเป้าหมาย จัดถ่ายทอดความรู้ ตามระบบโรงเรียนเกษตรกร
การบริหารโครงการ	ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท่าตลาด
งบประมาณ	เงินอุดหนุนจาก อบต. ท่าตลาด ปีละ 5,000 บาท ต่อครั้ง เพื่อใช้จ่าย เป็นค่าอาหารและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดอบรม

ผลตอบแทนของโครงการ / กิจกรรม

ผลตอบแทนโดยตรง

- เกษตรกรได้รับความรู้ในการผลิตพืชให้ปลอดภัยจากสารพิษ
- สามารถแก้ปัญหาในเรื่องการตลาดให้ดีขึ้น
- เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

ผลตอบแทนทางอ้อม

- เกษตรกรมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
- เกษตรกรมีสุขภาพอนามัยดีขึ้น
- ช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น
- เศรษฐกิจของครอบครัวและประเทศชาติดีขึ้น

โครงการ	ถ่ายทอดความรู้ในการปรับปรุงบำรุงดิน
ผู้รับผิดชอบ	ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท่าตลาด
หลักการและเหตุผล	ดินมีสภาพเสื่อมโทรมขาดการบำรุงรักษาให้เหมาะสมในการทำการเกษตร
วัตถุประสงค์	เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรรู้จักปรับปรุงบำรุงดินด้วยตัวเองอย่างถูกวิธี
เป้าหมาย	เกษตรกรผู้ปลูกไม้ผล จำนวน 40 ราย / ครั้ง / ปี
พื้นที่ดำเนินการ	หมู่ที่ 1 – 10 ตำบลท่าตลาด
ระยะเวลา	ปีงบประมาณ 2551 – 2553 ช่วง เดือนมีนาคม ถึง พฤษภาคม
แผนการดำเนินงาน	จัดอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร ปี ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 1 กลุ่ม ๆ ละ 40 ราย
วิธีดำเนินการ	คัดเลือกเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลในพื้นที่ตามจำนวนเป้าหมาย จัดถ่ายทอดความรู้ตามระบบโรงเรียนเกษตรกร
การบริหารโครงการ	ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท่าตลาด
งบประมาณ	เงินอุดหนุนจาก อบต. ท่าตลาด ปีละ 10,000 บาท ต่อครั้ง เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าอาหารและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดอบรม

ผลตอบแทนของโครงการ / กิจกรรม

ผลตอบแทนโดยตรง

- เกษตรกรมีความรู้ในการปรับปรุงบำรุงดินด้วยตนเองอย่างถูกวิธี
- สามารถแก้ปัญหาในเรื่องคุณภาพของดินให้ดีขึ้น
- เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

ผลตอบแทนทางอ้อม

- เกษตรกรมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
- เกษตรกรมีสุขภาพอนามัยดีขึ้น
- ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น
- เศรษฐกิจของครอบครัวและประเทศชาติดีขึ้น

ภาคผนวก

□ กระบวนการจัดทำเวทีชุมชน

ครั้งที่	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	จำนวนชาวบ้านที่เข้าร่วม (คน)	จำนวนเจ้าหน้าที่ทั้งหมด		จำนวนผู้นำชาวบ้าน	
			ชื่อหน่วยงาน	จำนวน (คน)	(ระบุชื่อ)	ผลที่ได้รับ
1	ค้นหาปัญหาความต้องการ / หมู่ที่ 1, 2, 3	56	1 สำนักงาน เกษตรอำเภอสามพราน	1	1 นายสมชาย นาเลียง 2 นายจลวย เกตุบุญลือ 3 นายสหพน ภูมิถาวร	ได้รับรู้ปัญหาความต้องการ
2	ค้นหาปัญหาความต้องการ / หมู่ที่ 4, 5, 6	38	1 สำนักงาน เกษตรอำเภอสามพราน	1	1 นายสุเมธ เทพสถิตย์ศิลป์ 2 นางยุพา แก้ววิไล 3 นางเพ็ชรรัตน์ กลิ่นสมเชื้อ	ได้รับรู้ปัญหาความต้องการ
3	ค้นหาปัญหาความต้องการ / หมู่ที่ 7, 8	58	1 สำนักงาน เกษตรอำเภอสามพราน	1	1 นางสาวปรารถ โหลยคำ 2 นายสมบูรณ์ ยूरสวัสดิ์ 3 นายประวิทย์ บุญมี	ได้รับรู้ปัญหาความต้องการ
4	ค้นหาปัญหาความต้องการ / หมู่ที่ 9, 10	79	1 สำนักงาน เกษตรอำเภอสามพราน	1	1 นายไพโรจน์ เอี่ยมมี 2 นางสงบ ชินชงจู 3 นายประเสริฐ พัวรักษา	ได้รับรู้ปัญหาความต้องการ
5	พิจารณาจัดทำโครงการพัฒนา / หมู่ที่ 1 - 3	42	1 สำนักงาน เกษตรอำเภอสามพราน	1	1 นายสมชาย นาเลียง 2 นายจลวย เกตุบุญลือ 3 นายสหพน ภูมิถาวร	แนวทางการแก้ไขปัญหา
6	พิจารณาจัดทำโครงการพัฒนา / หมู่ที่ 4 - 6	55	1 สำนักงาน เกษตรอำเภอสามพราน	1	1 นายสุเมธ เทพสถิตย์ศิลป์ 2 นางยุพา แก้ววิไล 3 นางเพ็ชรรัตน์ กลิ่นสมเชื้อ	แนวทางการแก้ไขปัญหา
7	พิจารณาจัดทำโครงการพัฒนา / หมู่ที่ 7, 8	54	1 สำนักงาน เกษตรอำเภอสามพราน	1	1 นางสาวปรารถนา โหลยคำ 2 นายสมบูรณ์ ยूरสวัสดิ์ 3 นายประวิทย์ บุญมี	แนวทางการแก้ไขปัญหา
8	พิจารณาจัดทำโครงการพัฒนา / หมู่ที่ 9, 10	53	1 สำนักงาน เกษตรอำเภอสามพราน	1	1 นายไพโรจน์ เอี่ยมมี 2 นางสงบ ชินชงจู 3 นายประเสริฐ พัวรักษา	แนวทางการแก้ไขปัญหา

